

PÁLCAI *Napló*

Tornyospálca önkormányzatának közéleti és kulturális lapja * 2009. december

Egy eddig elképzelhetetlen mértékű beruházásról

Hivatalba lépésemkor kaptam örökül egy tervet az "Ipari útról". 2007-től négy, egymásra épülő különböző pályázatot írtam a pénzügyi források megszerzése érdekében. A 163 és fél milliós beruházás egy olyan szám, amit nehéz elképzelni. Egyrészt az önkormányzat nem volt hozzászokva egy ekkora összeghez, hiszen ez nagyobb, mint a rendszerváltást követő évek beruházásainak összege, másrészt hatalmas vállalkozás egy napi filléres gondokkal küszködő helyhatóságnak. Az építéshez 147.232.800 Ft támogatást kaptunk. Igen, majdnem 150 millió forintot. A fennmaradó 16 és fél milliót egy újabb, saját készítésű sikeres pályázattal ellefeztük. Érdekes, hogy korábbi években a hivatal felújítására, vagy az új kisbuszra nyertünk annyi támogatást, mint most ezzel a "mellék pályázattal". Ekkor már úgy tűnt sinen van az ügy, jön egy Áfa emelés, s hatmillió forinttal rögtön megnövelte költségeinket. Jelenleg ennek kompenzációjaért fáradozunk.

Úgy gondoltam, hogy nincs nehezebb a 170 millió Ft előteremtésénél, de rájöttem, hogy a neheze még csak most jön. Elkezdődött a szélmalomharc a bürokráciával, a hihetetlen nevű és

hatáskörű sóhivatalokkal, akik létjogosultságukat azzal bizonyítják, hogy ahol csak lehet, akadályozzák a települések fejlődését.

Amikor a projektünket a Magyar Köztársaság Kormánya kiemelt projekté nyilvánította joggal reménykedtünk, minden akadály elhárult Tornyospálca gazdasági fejlődése elől, de úgy látszik, azért vannak ezek a sóhivatalok, hogy a kormányzati elképzeléseknek a gazdaságfejlesztés terén gátat szabjanak.

Mostanra az "Ipari út" elnevezés "Ipari-logisztikai kapacitásokat feltáró új út-ra" módosult, a végleges névadás még várat magára. Kérem Önöket, javaslataikkal segítsék a névadást!

Az úttal kapcsolatban azonban történt még egy nagyon különleges esemény is: a miniszterelnök Tornyospálca látogatott, s személyesen adta át az utat. Az utat, mely számunkra felbecsülhetetlenül fontos, de lássuk be, országos szinten nem jelentős, mégis a legmagasabb rangú állami vezető adta át a forgalomnak.

Sokakban megfogalmazódhatott a gondolat, hogy egy nem baloldali kötődésű polgármesterhez miért megy a miniszterelnök átadni egy helyi jelentőségű utat, figyelembe véve, hogy miniszterel-

nök 1990 óta kampányidőszakon kívül még a megyébe sem nagyon látogatott.

A háttér egy részéről természetesen nem beszélhetek, de azt látni kell, hogy ezt a másfél órát másfél év előkészítés előzte meg, s oka volt a miniszterelnöki látogatásnak. Természetesen a kemény munka, a különleges adottságon túl a szerencsének is tulajdoníthatunk némi szerepet.

Az átadási ceremónián túl elértük azt is, hogy a miniszterelnök kíséretével nálunk ebédeljen, s fehér asztal mellett kötetlenül lehessen beszélni a település, s környezetének helyzetéről, nehézségeiről, lehetőségeiről.

Lehet fanyalogni sok mindenben, de nagy dolog, ha egy település kézbe veszi saját sorsának alakulását, befektet a jövője érdekében, s nem csak várja, hogy mások oldják meg helyettük a problémáikat. Utóbbi gondolkodásmód sajnos még a mai napig szervesen él az emberek többségének tudatában.

Végezetül ezúton szeretném mindazoknak megköszönni azt a munkát, mely a projekt előkészítése, megvalósítása során e fontos cél érdekében kifejtettek.

Lukácsi Attila polgármester jegyzete

Közfoglalkoztatás

Előző számunkban beszámoltunk a közfoglalkoztatás jogszabályi háttéréről, terveinkről. A 200 embert érintő közfoglalkoztatás első szakaszának lezárásával itt az ideje a számvetésnek.

A foglalkoztatás megszervezése sem koncepcionálisan, sem a napi munkavégzés szintjén nem bizonyult könnyűnek, különösen azért, mert erre még sehol sem volt megfelelő gyakorlat, s a bevontak száma összességében és arányaiban is nagyinak számít.

Munkáinkat külső szakemberek is elismerték, sőt a program megalkotója Szücs Erika, volt miniszter-asszony, 2009. július 7-én Tornyospálcára látogatott. A látogatásának célja, hogy az akkor három hónapos tervező, s a szintén három hónapja tartó foglalkoztatási szakasz gyakorlati tapasztalatairól képet kapjon. E személyesen szerzett információk alapján lesz finomítva, kiterjesztve az a program, mely alapjaiban változtatta meg a szociális segélyezés rendszerét, s amit a környelők csak "segély helyett munkát" néven ismer.

Miniszteri Megbízott Asszony, az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ vezetésével együtt érkezett Tornyospálcára, a szabolcsi látogatás egyélen önkormányzati helyszínére. Tornyospálca kiválasztása sem volt véletlen, hiszen a közfoglalkoztatásba bevont személyek száma kimagasló országos szinten is, s aránya a település lélekszámaéhoz viszonyítva is jelentős. Különlegessége továbbá, hogy a rendelkezésre állási támogatásra jogosultak (segélyesek) valamennyien be vannak vonva a közfoglalkoztatásba, felmentést csak az egészségügyi alkalmatlanság miatt kaphatnak.

A látogatás alatt sor került egy zártkörű konzultációra, melyben a polgármester úr felhívta a figyelmet a rendszer hiányosságaira, a munkaerőpiacot torzító hatására, a foglalkoztatásba bevonhatók körének indokolatlan törvényi leszűkítésére, illetve felvetette a program tevékenységi körének esetleges bővítését. Ez utóbbit akár profitorientált tevékenységi körre is ki lehetne terjeszteni, az így származó bevételt pedig vissza lehetne fordítani a közfoglalkoztatás anyag és eszközigényére.

Szücs Erika a program megvalósításának gyakorlati tapasztalatait nagyon fontosnak értékelte, ez alapján történik az esetleges korrekció. Közölte, hogy az észrevételek, javaslatok nem csak a korrekciót szolgálják, hanem egy új magasabb szintű, komplexebb

programmá teljesebben ki az "Út a munkához program", ennek előkészületei már folynak, s tulajdonképpen ez a látogatás - az eddigi tapasztalatokon túl - már a változtatások alapozását szolgálja.

Visszatérve a gyakorlati dolgokra: Tornyospálca viszonylag kis település ahhoz, hogy 200 különböző szakmájú, más-más mentális és egészségi állapotú embernek személyre szabott munkát találjon.

A nehézségek ellenére, lassan megmutatkoztak az eredmények is:

- Az évtizedek óta elhanyagolt csapadékvíz elvezető árok felújítását elkezdtük, az áttereseket, összefolyókat kitisztították.
- A külterületi földutakat igyekeztünk megszabadítani a kátyúktól, a benőtt bozótól. Igaz ugyanakkor, hogy az őszi betakarítási munkálatok miatt az elvégzett munkánk gyakorlatilag semmivé vált.
- Orségeit szerveztünk a közbiztonság javítása érdekében, állandó portaszolgálatot védjük az iskolát.
- A köztemető mellett az egyházi temetők környezetének rendbetételével alkottak elismerésre méltó "köz munkások".
- Kertészeink a település konyháinak zöldség szükségleteihez járultak hozzá, s virágokkal szépítették a falut.
- Az iskolában az ebédlő kialakítását, valamint a régi épületszárny teljes felújítását szintén köz munkásaink végezték kiváló minőségben.

A munka által elért fizikai eredményeink azonban eltörpülnek a látens eredmények mellett.

A lakosság igazságérzetét bántotta, hogy a segély korábban "csak úgy járt". Most meg kell dolgozni a pénzért, mint az minden normális társadalomban elvárható. Jelentősen tisztult a segélyezett kör, kiszorultak azok, akik nem akarnak dolgozni, vagy akik máshol dolgoztak ugyan, de mellette a segélyre is igényt tartottak. Talán kevesen gondolják így, de szerintem a közfoglalkoztatásba bevont személyek mentálisan jobb állapotba kerültek, úgy érzik, hogy 15-20 év után, melyet a munkaerőpiacon kívül töltöttek, ismét szükség van rájuk. Egy településen fellelhető szinte összes önkormányzati feladatban részt vesznek a közfoglalkoztatottak, ez által olyan tevékenységeket is el lehetett kezdeni, melyre forráshiány miatt korábban nem volt lehetőség.

L.A. O.A.

Iskolánk életképei

Tisztelet Tornyospálcaiak!

Iskolánk életében eltelt egy félév, mióta ilyen formában találkoztunk. Újból szeretném tájékoztatni Önöket, hogy mi történt nálunk. Iskolánk régi szárnya a nyár folyamán nagyon szépen megújult. Teljesen felújítottuk a 6 tantermet. Kicseréltük az ajtókat, műanyag ablakok kerültek beépítésre, laminált parkettát, új függönyöket kapott minden tanterem. Ezzel párhuzamosan sikerült kialakítanunk az ebédlőt is az iskola udvarát. Ennek költségeit Tornyospálca képviselő testülete biztosította számunkra. A tantermekbe új padokat, székeket-szekerényeket vásároltunk. Ennek fedezetét pályázaton nyertük (2,5 millió forint).

A nyári munkákat a falu közcélú foglalkoztatottjai végezték. Ennek kapcsán naponta találkoztunk Lukácsi Attila polgármesterrel. A céljainkat és elképzeléseinket naponta megvitatva alakult ki az a közös álláspont és óhaj, hogy olyan iskolát építsünk, ahová a gyerek reggel bejön, és csak délután hagyja, el mikor haza megy. Az ebédlő kialakításával ez félig sikerült. Ekkor gondoltuk ki, hogy új sport telepet csinálunk az iskolának. A Lukácsi úr hathatós közbenjárására a logisztikai utat építő cég egy aszfaltos pályát készített nekünk az Ady közí óvoda mellé. A 44x22 méteres pálya már félig kész, a befejező aszfaltréteg a tavasz folyamán kerül rá. Ez után alakítjuk ki a salakos futópályákat, távolugró gödröt, és minden olyan pályát, amire tanulóinknak szüksége van. A kora tavasszal indul a felújítás második szakasza. Iskolánkba lift épül, minden belső ajtó kicserélésre kerül, folyosók régi csempéit újak váltják fel, a WC teljes felújítása meg fog történni. Ez 33 millió forintba fog kerülni, amiből 30 millió forintot pályázaton nyertünk.

Úgy gondolom, hogy az iskola megújítása nem állhat meg az épületek felújításánál. Ezért ebben a tanévben két nagy programot indítottunk pedagógusaink számára. Az egyik az Integrált Pedagógiai Program (röviden IPR) amely keretében nevelőink új tanítási módszereket sajátítanak el, alkalmaznak a tanítási órákon. Újfajta segítséget adnak a szülőknek, az értékelés módján is változtattunk. Erre a programra 8 millió forintot nyertünk pályázaton. A másik projekt a kompetencia alapú oktatás bevezetését szolgálja. Tanítóink tanáraink nagyon sok továbbképzésen vesznek részt, újfajta könyveket fognak kapni gyerekeink, új órarendi szerkezetben fognak tanulni a második félévtől. Erre a programra több mint 30 millió forintot nyertünk.

A Közös Fenntartású Általános Iskola és Óvoda ebben az évben pályázatokon 200 millió forintot nyert, melyből Tornyospálcára több mint 100 millió forint érkezik.

Az iskola belső életében is fokozatos változások mennek végbe. Vannak dolgok melyek megítélése szigorúbb lett, de természetesen több olyan dolog is megvalósul, melyet gyerekeink igényelnek, szeretnek.

Úgy ítélem meg, hogy jó úton indultunk el, jó irányba változik iskolánk.

Ez nekünk nem sikerülne Önök és a község vezetése nélkül. Továbbra is kérjük, hogy kísérjék figyelemmel munkánkat, segítsenek bennünket. Persze ha hibázunk, az azért van, mert dolgozunk, de közös érdekünk hogy olyan iskolánk legyen, amiben jól érzi magát tanuló és tanár egyaránt, amire büszke lehet minden tornyospálcai. Ehhez kívánok Önöknek és magunknak sok sikert.

Debrey László igazgató

Különleges esemény Tornyospálcán

Mire is gondolok? Községünkben november 6-án egy elismerésre méltó utátadásra került sor. Maga a szó, hogy utátadás nem is annyira válik az érdeklődés középpontjává, mivel sokan úgy tekintenek az átadott útra, hogy milyen praktikus megoldás, ezáltal más irányból tudom megközelíteni az úti célot, biztonságos mert az iskolások így védve vannak, ám ennek az útnak a célja nem ez volt, hanem egy új lehetőség, fejlődés a község számára. Mit értek ez alatt? Az elnyert pályázat neve Ipari-Logisztikai Kapacitásokat feltáró út építése. Ez a három szó magába foglalja az iparosítást, gyárak megjelenését,

logisztikai központ fejlesztését, munkahelyek biztosítását, vagyis új lehetőségek feltárását.

Miért is mondható különlegesnek ez az esemény? Az utat átadta Bajnai Gordon miniszterelnök Úr, akinek itt tett látogatása sok ember számára nagy jelentőséggel bír. Községünkben nagyon rég, vagy nem is járt még ilyen nagy beosztású személy. Eljövetele nagy port kavart, mind azok számára, akik az előkészület szervezésében részt vettek, mind a lakosság számára, akik hitetlenkedve, s várakozva fogadták érkezését.

A miniszterelnököt, az ünnepség előtt, szertettel vendégül láttuk egy ízletes ebédre melyet magas beosztású személyek társaságában fogyasztott el. Az ebéd zártkörű volt, s a biztonságra a miniszterelnökkel érkezett testőrök és a köztársasági őrezred tagjai vigyáztak. Lukácsi Attila polgármestertől értesültem, hogy az ebéd nagyon kellemes hangulatban telt el, s miniszterelnökünk egy közvetlen és társaságkedvelő személy. Maga az ünnepség is eltért az átlagostól, mivel Bajnai Gordon Úr személye oda vonzotta, az országos, s a helyi médiát. S ez által Tornyospálca neve országos szinten is ismertté vált mások számára.

M.A.M.

Vélemény(él)ező

A közismert rovatunk folytatásaként ismét egy aktuális témával kapcsolatban szólaltattunk meg egyes személyeket a helyi lakosságból, ám köztük akadtak olyanok is akik nem szívesen adtak hangot véleményüknek. Miért is mondom hogy "nem szívesen"? Az oka, maga a téma, mely a H1N1 védőoltás felvétele. Elég kényes ügy, mivel a védőoltást nem tették kötelezővé, így mindenkinek saját felelősségére kellett dönteni mind maga, mind családjával kapcsolatban. Emiatt sokan nem merték nyíltan vállalni döntésüket, amit természetesen megérünk, s a megszólaltaknak köszönjük, hogy nyilvánosan kifejtették az álláspontjukat, s ezáltal rovatunk tovább élhet.

Ön beadatná magának, vagy családjának a H1N1 elleni védőoltást? Ha igen, miért? Ha nem, miért nem?

Dr. Kovács József (házi orvos)

Már az elején felvettem a védőoltást, mivel ez az egyetlen lehetőség, hogy védve legyünk, mivel nincs ellene kifejlesztett gyógyszer. Ez egy világjárvány és a WHO a legmagasabb védeltségi szintet rendelte el. 30-40 évenként fordul elő ilyen szintű járvány, ez most a 41. év. Mexikóból indult ki, egy mindenki számára ismeretlen új típusú. A madárinfluenzából származtatható, amely azonban emberre nem volt veszélyes. De ez a vírustörzs átalakult és a sertésben

kialakult mutációja az ember számára veszélyessé vált. S ezt követte, hogy most már emberről emberre képes tovább terjedni.

Különbsége a szezonális vírussal szemben, hogy már 3 nappal a tünetek megjelenése előtt fertőző. Ez a betegség gyors lefolyású és agresszív. Vírusos tüdőgyulladást és légzési nehézséget okoz. A betegségből való felgyógyulás után még az illető 3-4 napig fertőző.

A tudósok a 1918-as spanyolnáthához hasonlítják. A világon élő embereknek 55-60% -nak vagyis minden második embernek be kellene oltatnia magát, hogy ez a járvány megfékezhető legyen, mivel így védettséget biztosítanánk azoknak, akik nem oltatták be magukat.

Lakatos István

Úgy gondolom, hogy a munkám miatt veszélyeztetve vagyok, mivel rengeteg emberrel állok nap, mint nap kapcsolatban. Azonban a védőoltást nem adattam be és nem is áll szándékomban felvenni, mivel azon a véleményen vagyok, hogy az egészséges életmód, a mindennapi higiénia segít megvédeni a különböző vírusos betegségek ellen.

Nagy József

A védőoltással kapcsolatban sok orvossal konzultáltam, s a vélemények megoszlottak. A hallottak után a

feleségemmel hosszasan átgondoltuk a mellette és az ellene szóló érveket, s arra a következtetésre jutottunk, hogy a gyerekeknek beadatjuk a védőoltást, mi azonban nem vettük még fel, de szándékunkban áll. Nehéz volt meghozni ezt a döntést, de bízik benne, hogy hatásos lesz. Eddig nem jelentkezett semmiféle mellékhatás a gyerekeknél, de még mindig félünk a következményektől.

Bíróné Dankó Orsolya, Ésik Sándorné, Paskó Józsefné

Nem adattuk be a védőoltást. Tudomásunk szerint viszonylag enyhe lefolyású betegséget okoz. Súlyosabb szövődmények krónikus betegeknek léphetnek fel. A gyógyszerárunkból sokan rendeltek védőoltást, a beszerzése a számunkra eléggé körülményes munka.

Lukácsi Attila (polgármester)

Elsők között voltam, akik a H1N1 elleni védőoltást és a hagyományos védőoltást beadattam.

Eddig is rendszeresen felvettem az oltásokat, most sem volt kérdés. Az ok egyszerű: a környezetemben élők védelme. Leginkább így csökkenthettem keresztlányom, unokaöcsém fertőzési kockázatát.

Idén még volt egy szakmai oka is döntésemnek. Az új út átadása, forgalomba helyezése, pénzügyi elszámolása nem engedheti meg, hogy kidőljek a sorból.

Környezetvédelem

Településünk környezetvédelmének szerves része a szilárdhulladék elszállítása, valamint a szennyvíz elvezetése, elszállítása.

E két terület jelenlegi helyzetéről és a vele kapcsolatos tervekről szeretnék tájékoztatást adni cikkemben.

A Szabolcs- Szatmár- Bereg megyei Szilárdhulladék Gazdálkodási Társulás 2004-ben pályázatot nyújtott be a Kohéziós alpból történő társfinanszírozásra. Erre azért volt szükség, mert az Európai Unió szabványok szigorú miatt az eddigi szeméttlerakó és megsemmisítő telepeket be kell zárni. A nyert pályázat mely alapján, Nyíregyházán, Kisvárdán és Nagyecsedén épül telep a megyében, két ütemben valósítják meg. Tornyospálca szilárdhulladék elhelyezését ezután a kisvárdai telepen kell majd megvalósítani.

A kisvárdai telep üzemeltetését a résztvevő önkormányzatok 100%-os tulajdonában álló egyetlen társaság fogja végezni. A projekt eredményeként a terület valamennyi lakosa egyforma színvonalú szolgáltatásban részesül.

Alapvető cél, hogy már az első ütemben megvalósuljanak azok az elemek, melyek mindenképpen szükségesek a rendszer biztonságos üzemeltetéséhez, mivel az üzemeltetési költségek bevételi oldalát kizárólag a lakosság által fizetendő hulladékdíj jelentheti.

Fentiek és az Unió elvárások miatt várható a szilárd hulladék szállításának, kezelésének emelkedő költsége. A kisvárdai lerakó próbaüzemét 2010. január 2-án kezdi el és a tavasz folyamán megkapja a működési engedélyt.

Településünk a szilárd hulladék elszállítását a NYÍR-FLOP KFT. végzi, mely rég elkezdte és folyamatosan meg is valósítja a szelektív hulladék gyűjtését és szállítását.

Ezt a munkát 2009-ben vették át és folytatják 2010-ben is. Ezen törekvésekkel szemben feltűnő, hogy a község egyik vendéglátó-ipari egységének környezetét eldobható üdítő és zárós flakonok, cigaretta és édeses dobozok, fóliák "színesítik" lepik el, melyet azután szabadon hord a szél és a csapadékvíz. Talán a hulladékgyűjtők kihegyezésével hatni lehetne a lakosság egy részére, a személtelökre.

A megyei nagy beruházások elvégzése mellett lehetőség nyílt a bezárt települési szeméttlerakók rekultivációjára. Ez lehetővé teszi a tönkretett, lepusztult természeti környezet helyreállítását, talajjavítással és ültetéssel. Erre a feladatra önkormányzatoknak külön kellene pályázni, mivel ez önkormányzati feladat. Tornyospálca pályázatot nyert így ez a munka szándékaink szerint meg fog valósulni.

Környezetvédelmünk másik nehezen megoldható ügye a keletkező szennyvíz problémája. Az Unió megállapodás

egyértelműen kimondja, hogy a Tornyospálca nagyságú településeken 2015-ig vezeték út tisztítva kell elszállítani a szennyvizet minden településről. Ennek ellenére főleg anyagi hiányában nehezen valósul meg ez a feladat.

Közel tíz éve már, hogy három település, Mezöládány, Tornyospálca és Újkenéz önkormányzata döntést hozott a szennyvízelvezetés és tisztítás projektjének megvalósításáról, Mezöládány gesztorságával. A település gesztorságát indokolta a szennyvíztisztító kiépítéséhez a Tisza folyó közelsége, valamint határa alatt húzódó hatalmas természetes vízbázis, melynek védelme nemzeti érdek. Nem elhanyagolható gondolat, hogy ez a tény talán elősegíti a pályázat előnyben részesítését. Az említett időszakban az önkormányzatok sokat tettek a megvalósulása érdekében, de a nyertes pályázat ellenére régiós, országos szinten is nehezen halad ez a projekt.

2009-ben elértük, hogy a kétfordulós pályázati rendszerben az első körben az előkészítésre a három település együtt nettó 59 millió forint támogatást nyert, melyet a második forduló előkészítésére használhatunk.

A Kohéziós Alpból származó támogatások felhasználása érdekében a három önkormányzat, Mezöládány-Tornyospálca-Újkenéz Víziközmű Beruházási Társulás néven önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulást hoztak létre és biztosítják annak működési feltételeit.

Jelenleg adminisztrációs feladatok végzése történik, ennek első fordulója a vízjogi engedélyes tervek, a beruházás előkészítése folyik. Ennek eredményeként az elvi vízjogi engedélyt már megkapta a társulás.

Gyakorlatban az első lépés a települési társulatok létrehozása és a finanszírozás előkészítése. Közbeszerzés nyomán az INNOHID ZRT. nyerte el a bonyolítás jogát.

Mivel a kivitelezés akár 2010-ben is indulhat, első lépésben a bonyolító és egy megbízott bank képviselői széles körben tájékoztatják a lakosságot, így megismerhetjük a lehetőségeket, tájékozódhatunk a költségekről stb.

Gondolom az érintetteket elsősorban az anyagiak érdeklik. Jelenlegi ismereteink szerint banki hitel esetén, melyet a bonyolító intéz a havi törlesztés 1800-2000 Ft, de az egyedi számítások után a költségeket egy összegben is be lehet fizetni. Természetesen a lakosok mindenről időben értesítést kapnak.

Remélem a tájékoztatásom segítséget nyújtott a beruházással kapcsolatos döntésükben.

Befejezésül minden kedves olvasónak és családjának Áldott Karácsonyt és Boldog Új Évet kívánok.

*Oláh Zsigmond
önkorm.képvis.*

Huszárvágás

Tornyospálca egyik évtizedes gondját sikerült a nyáron megoldanunk. Az iskolások évek óta a napközibe jártak ebédelni esőben, hóban.

Pár perces vezetői egyeztetés alatt megtaláltuk azt a pofonegyszerű megoldást, mely egy alapvetően új elgondoláson alapszik: ne a gyerekeket mozgassuk, hanem az ételt.

Az iskola udvarán lévő félig üres, félig raktárnak használt épületben alakítottunk ki egy ebédlőt, teljesen felszerelt

tálalókonyhával, kiszolgálóhelyiségekkel. A kialakítás az ötlettől, a megvalósításon át a befejezésig teljes egészében önállóan történt. A közmunkások segítségével a gépészeti, burkoló, festő munkák rendkívül kis költséggel voltak megvalósíthatók, s a munka minőségét a szakemberek is elismerték. Az elgondolásnak része volt, hogy a gépészeti berendezésektől az utolsó villáig minden új legyen.

A szakembereink munkáját látván, evés közben jött meg az étvágy. Gyors döntések után két nagy tanteremből három kisebbet alakítottunk ki, s ezzel elkezdődött az

iskola régi szárnyának teljes felújítása. A tanterem nyílászáróit szintén saját kivitelezésben kicseréltük, az elkopott, púposodó, poros parketta helyett új padlóburkolat került a tantermekbe, majd felületi kialakítás után a teljes szárny festésére került sor. Az új tantermekbe természetesen új berendezés dukál, így a padok, székek, asztalok mellett a függönyök, dekoráció is megújult.

A felsorolt tevékenységek - mivel az élömunka gyakorlatilag ingyen volt - csak építőanyagra kellett költeni, s így 3,2 millió forintba került, ami a vállalkozói árak kevesebb, mint harmada.

Az elvégzett munkára büszkék vagyunk, biztatunk mindenkit, nézzék meg személyesen is az új iskolai ebédlőt, a

felújított tantermeket.

Az iskolában történtek háttérül két körülményt kell kiemelni: egyrészt az önkormányzat elhatározta, hogy az iskola, óvoda felújítására évente ötmillió forintot különít el, melyet az intézmény önállóan használ fel. Másrészt az iskolának van egy saját pedagógiai elképzelése, mely szerint a gyerekek az iskolához kapcsolódó tevékenységeiket (étkezés, sport) az iskola zárt környezetében végezhessek. Ennek első része az étkezés volt, második részét jövőre mindenki láthatja...

LA

Óvodáink mindennapjai

Óvodáink, társulás formájában működik Anarcs és Mezőladány községével. A társulási tagóvodák között nagyon jó a kapcsolat, melyet folyamatosan fenntartanak és ápolnak.

A 1 számú óvoda az éven kirándulni volt a társközösségekben, Anarcsban és Nyíregyházán a Vadasparkban.

Óvodánkban 4 bábelőadást nézhettünk meg és a Faluházban két zenés produkciót láthattunk. Melyet a gyerekek nagy élvezettel és figyelemmel hallgattak.

Májusban a kis-középső csoportosok anyák napi ünnepséggel készültek a nagymamáknak és édesanyjuknak. Nagy-középső csoportban pedig ballagási ünnepséget tartottunk.

Gyermeknapon a Faluházban vettünk részt, ahol az óvodásaink a kisvárdai Csöpi színház előadását nézték meg, folytatásként pedig, a nyíregyházi óvónők bábelőadással szórakoztattak bennünket. A gyerekek szórakoztatására ott volt még a mindenki számára nagy kedvenc, a gumiugráló. S miután kiugrándozták magukat,

megpihelve, jóízűen elfogyasztották a nekik szánt virslikét, s az ajándékba kapott lufiknak nagyon örültek.

Két projektnapot szerveztünk a szülőkkel közösen, melyen részt vett az egész óvoda és meghívtuk a leendő ovisokat is. Közösen rajzoltunk festettünk, barkóbaztunk. A második nap a védőnő tartott előadást a helyes táplálkozásról, majd közösen zöldség és gyümölcsalát készítettünk, végezetül megnéztünk egy filmet a helyes táplálkozásról.

3 alkalommal a kisvárdai színházba megyünk a Zsebi-Baba bérlettel. Mottónk "a színházat nézni is meg kell tanulni"

Az ovisok nagy öröme decemberben megérkezett a Télapó. A gyerekek hangulatos műsorral köszöntötték őt, s a Mikulástól kapott ajándékoknak nagyon örültek.

Nagy igyekezettel készülünk a következő decemberi ünnepre, a karácsonyra, amelyre a gyerekekkel már elkezdtek tanulni a verseket, dalokat, s különböző karácsonyfadíszek készítése is folyamatban van.

Óvodánkban is van már hitoktatás, és az idősek világnapján az időseket köszöntöttük bábelőadással, versekkel, dalokkal, a református otthonban.

A heti rendszerben szereplő tevékenységeket mindig megtartjuk, igyekszünk nyugodt légkört biztosítani a gyermekeink számára, személyiségüket fejleszteni, a felnőttek tisztelésére nevelni őket. Év elejéhez képest a gyerekek sokat fejlődtek, önállósodtak saját képességüknek megfelelően.

Ez úton szeretnénk mindenkinek Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánni a dolgozók és a gyerekek nevében.

G.Lné.

A 2 számú óvodában az elmúlt tanév, záró eseménye a nagycsoportosok ballagása volt. Már második éve ennek a jeles alkalomnak a községi Faluház ad otthont. "Kedves óvodánk sok szép nap után itt a búcsú nap indul a csapat" hangzott fel a ballagók éneke s ennek fényében telt el a délután. A 28 létszámú csoportból 18 gyerek búcsúzott el az óvodától. Vegyes érzelmekkel ünnepeltünk, hiszen nekünk is hiányoznak majd az új tanévben. Az ovisok és a pedagógusok részéről egyaránt sok munkát igénylő felkészülés megtörtént, hiszen előadását látva sok csillogó szemű gyereket és hozzátartozót láthattunk.

A 2009-2010-es tanévet szeptember 1-jén kezdtük. Az új első osztályosok a Tanévnyitón kis versekkel mutatkoztak be, míg az óvónénik iránításával, majd "elengedték kezünket" és a tanítónénikre bízta őket.

Már hagyomány, hogy a kisvárdai színházba visszatérő vendégek vagyunk. Ebben az időszakban már két előadást láttunk. Süsü a sárkány és Az orosz király című meséket izgultuk végig.

Decemberi hónap várározással telt. Tavalyi ígéretéhez híven az idén is útra kelt a mikulás, az ősz szakállú Télapó, s elhozta a jó gyerekeknek a megérdemelt ajándékot. Dalokkal és versekkel készültünk neki.

Karácsonyi ünnepségünket meghitt családi légkörben tervezzük. Gyertyagyújtással, énekkel, versekkel, a gyerekek által előadott betlehemes pásztorjátékkal.

A téli szünet tervezett ideje december 22-től január 3-ig. Nyitás január 4-én hétfőn.

Végezetül egy fontos esemény, óvodáink az idén is elnyerték a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását szolgáló pályázatot, így a tavaly megkezdett munkát tovább folytatjuk. Az elnyert pénzüsszeg 1.315.200 Ft. Ezt az összeget továbbképzésekre, kirándulásokra, környezetünk szépítésére fordítjuk. A pályázat elszámolását szigorú elvárásokhoz kötik, így sok feladat hárul az óvodapedagógusokra.

Ez úton szeretnénk mindenkinek Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánni a dolgozók és a gyerekek nevében.

K.E, K.Gyné.

Kultúra és szórakozás

"Ne üljön otthon, ha könyvtárában otthon lehet!"

Országos Nagyi Könyvtári Napok

Október 5-11. között elsősorban az 50 év feletti figyelmét szeretnék volna ráirányítani arra, hogy a könyvtárak milyen lehetőségeket kínálnak az olvasásra, újfajta ismeretek szerzésére, tájékozódásra, bemutatkozásra, közös együttlétre.

Könyvtárunk színes programokkal készült a nagyi napokra. A rendezvények résztvevőit a tájékozott, a kreatív, az egészséges és a társas nagyi témakörhöz kapcsolódó kiállítások, irodalmi művekre épülő beszélgetések, előadások, olvasáshoz kötődő játékok, zenei csemegék várták.

Élvezd a korodat! - 50 fölött is egészségesen. Előadás egészséges életmód, előadó Gondáné Remeczky Ágnes, egészséges táplálkozás címmel - könyvkiállítás egészségügyi, természetgyógyászati könyvekből.

5-ről a 6-ra - A boldogság keresése. Előadás hangzott el Kassai Csillával, az 5-ről a 6-ra című könyv szerzőjével.

A nagyizúr alkalmával került sor "A legolvasottabb nagyi" - díj átadására. A megtisztelő címmel járó könyvjutalmat Krámer Ferencné, Anna néni vehette át.

Bízunk abban, hogy az októberi eseményekkel hozzájárulhattunk az idős emberek életminőségének esély-növeléséhez, s sok új beiratkozóval találkozhatunk majd rendszeresen.

Könyvtárunk 2009-ben hetedik alkalommal nyerte el "A közkönyvtárak uniós programjának" támogatását, melyet uniós témájú könyvek vásárlására, jutalomkönyvekre, előadások szervezésére fordítjuk.

Kiemelt esemény volt idén is a Könyves vasárnap október 11-én, amikor a könyvtár rendkívüli nyitva tartással, sokféle meglepetéssel fogadta az érdeklődőket.

Következő évre tervezett programjaink:

"5 év az Európai Unióban" címmel vetélkedő Anarcs, Mezöladány és Tornyospálca 7-8. osztályos tanulói közt. ideje: 2010. január 23.

Előadás: "Európa kulturális gyökerei" címmel ideje: 2010. január 29.

"Hegyek, völgyek, manók" címmel mesemondó verseny a 3 település Anarcs, Mezöladány, Tornyospálca 1-2. osztályos tanulói számára. ideje: 2010. február 12

Európai népek játéka - gyerekfoglalkozás az általános iskola 3-4. osztályos tanulói számára.
ideje: 2010. február 19

Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

O. Bné.

Faluházi mozaikok....

Az életmódváltozás korunk emberétől mind sokrétűbb műveltséget kíván. Célunk a Faluházban, hogy minden polgár számára lehetőséget teremtsünk a műveltség fejlesztésére, a kultúra értékeinek elsajátítására, az egyéni alkotóképesség kibontakozására.

A hagyományok ápolása mellett újszerű, később szintén hagyomány szintűvé váló rendezvények, foglalkozások, események megtartását, szervezését tartjuk szükségesnek. A Faluházi programokkal minden korosztály számára igyekszünk megfelelő programokat szervezni.

„Tánc és mazsorett” bemutatót, melyre júniusban került sor.

A fellépők a helyi óvoda, az általános iskola és a Napsugár Táncegyüttes tagjai voltak. A koreográfiákat és a zenéket válogatta, Móré Gáborné.

Internettel kitárul a világ, ez volt a jelmondata annak az internetes képzésnek melyet a Faluház szervezett a nyár folyamán. A program az eMagyarország támogatásával valósulhatott meg. A pályázat célja volt, hogy „bevezette” az internet világába azokat, akiknek életükből eddig mindez teljesen kimaradt (munkanélküliek, nyugdíjasok és etnikumi kisebbség) vagy eddig idegenkedett tőle, vagy nem is volt rá lehetősége.

Most, amikor a kultúra amolyan mostohagyermekként hanykolódik a szétszilált gazdaságú országunkban, kiemelten fontos, hogy méltó helyére tegyük a művészet fontosságát. Sok éves múltra tekinthet vissza településünkön a képzőművészeti kiállítások sorozata. Az őszi folyamán a Vadászterem adott otthont Szeifreid Zoltán festő és grafikusművész 40 grafikájának, mely a Nemzetek Apostolának életének egyes eseményeit jelenítette meg. Ez a kiállítás segített bennünket, hogy egyre mélyebben megismerjük Pál apostol és leveleit és meghalljuk üzenetét. Az alkotásokat Szivák Gábor a Kísvárdai Könyvtár Igazgatója és Beregi István görög katolikus esperes ajánlotta a résztvevők figyelmébe.

A fiatalok körében nagyon népszerű a zártkörű Faluházi Partyk szervezése. Júliusban szünidei zenés rendezvényre, most novemberben, első alkalommal Halloween Partyra került sor.

Szeptembertől a Faluházban is van zene oktatás a gyerekek részére, Fedur Klára tanárnő vezetésével, heti

négy alkalommal.

Októberben kezdődött a Partner Hajdú Kft. autósiskola gépkocsivezetői tanfolyama. A tanfolyamon helyi, mezőladányi és újkenézi tanulók vesznek részt. A jövőben is kívánunk autóvezetői képzéseket szervezni, jelentkezni lehet a Faluházban.

A jövőbeni terveink a tél ill. a tavasz folyamán, folytatni a női torna foglalkozásokat, előadások szervezése, a hagyományos divatbemutató megrendezése, gyöngyfűző klub létrehozása, faragó és képművelés szervezése.

Köszönet illeti mindazokat, akik részt vettek a rendezvények előkészítésében és lebonyolításában.

M. Gné

Mazsorett csoport

Egyre népszerűbb a lányok körében e különleges tánc műfaj, mely hozzájárul testi, értelmi és esztétikai fejlődésükhöz. Célunk a sokoldalú képességek és készségfejlesztés, a mozgáskultúra kialakítása és a botforgatás technikájának minél magasabb szinten történő elsajátítása.

Négy csoport működik a Faluházban, a csoport művészeti vezetője Móré Gáborné.

A tornyospálcai mazsorettek legnagyobb csoportja 13-15 évesekből áll, a kadét korosztály mely a „Pink Flowers” nevet viselik. Négy éve foglalkoznak a mazsorett műfajával. Az idén részt vettek Nyírbátorban Szüreti fesztiválon, botos és egy zászlós produkciót mutattak be. A gyereknapi rendezvényen is nagy sikert arattak pom-ponnal. Az október 23-i ünnepségen nemzeti színű zászlós koreográfiát mutattak be.

A másik csoport a 11-12 évesek a „Tavitündérek”. A „Mosoly” csoport a 6-7 éves kislányok és egy fiú tag. Októberben az „Idősek világnapja” alkalmából megrendezett rendezvényen léptek fel. A mini csoport a „Gyöngyöcskék” nevet viselik. Második éve foglalkoznak a mazsorettal 4-5 éves kislányok és kisfiúk.

M. Gné

Amikor a nyugdíjaskor kiteljesedik, csak pozitívan....

A 2009-es évben a Nyugdíjasklub mindennapjait különböző programok tették színessé. Júniusban a Faluház parkjában sor került a hagyományos bográcsozásra, melyet minden évben megszerveznek klubon belül.

Szabó Gyuláné szavalatokkal lépett fel a különféle rendezvényeken, mint pl. képművelés megnyitón, Papon farsangi mulatságon, Dögében falunapon, Tiszaszentmártonban kukoricafesztiválon adtak kulturális műsort (népdal, néptánc, zsidótánc).

Demecserben káposztás napokon vettek részt, ahol bevezettek a főzőversenybe is „Káposztás paszulyleves füstölt csülökkel, nagymamám módjára” volt a menü. A több száz versenyző éték közül, a szakmai zsűri a 3. díjat ítélte a tornyospálcai csoportnak.

Októberben „Idősek világnapja” alkalmából szerveztek ünnepséget, 110 főt láttak vendégül, a meghívottak közt volt a helyi református nyugdíjasklub képviselője is.

November 21-én szombaton Herczku Andrásné klubvezető „Életet az éveknek díjat” vehetett át Budapesten a SYMA Konferencia és Rendezvényközpontban, Dr. Hegyesiné Orsós Éva elnök asszonytól. A díjat az országos szövetséghez beérkezett javaslatok és a független Díjbizottság döntése alapján a megyéből 4 fő vehette át. Azok akik hosszabb időn keresztül bizonyították, hogy tevékenységükkel az idősök, nyugdíjasok, az „Életet az éveknek” Klubmozgalom tevékenységét magas színvon-

alon támogatták.

A klub tagjai december 5-én hagyományos mikulásnap ünnepséget szerveztek.

Mindezek a rendezvények példásan bizonyítják, hogy a nyugdíjaskor csak egy állapot, mely szunnyadó tehetségeket is rejtgethet, egy kései „kiteljesedést”. Kívánjuk, hogy a jövőben is jó egészségben és örömben teljenek az „Egyetértés” nyugdíjasklub tagjainak napjai.

M. Gné

Napsugár Táncegyüttes

„Az emberek ritkán érnek el abban sikereket, amit nem élvezettel csinálnak.”

Goethe (a táncsoport mottója)

A csoport 2006-ban alakult lelkes, mozogni vágyó fiatalokból, az általános iskolás kortól a főiskolás korosztályig. A jelenlegi tagok: Csomós Renáta, Dicső Eszter, Hardy Dóra, Kovács Dominika, Móre Titanilla, Móre Zsanett, Polgár Laura és Tóth Zsuzsa. A csoport művészeti vezetője, Móre Gáborné. A csoport anyagi feltételeit a szülők teremtik elő (fellépő ruhák, útiköltség).

Az idén számos rendezvényen mutatták be repertoárjukat, a Faluházban a Táncos-mazsorett bemutatón, Dögében falunapi-strandfesztiválon, a polgármester már a színpadon meghívta a csoportot a jövő évi rendezvényükre, Tiszaszentmártonban kukoricafesztiválon,

Dombrádon szüreti fesztiválon vettek részt. Amire nagyon büszkék, hogy Demecserben a Káposztás-napokon léphettek fel olyan sztárok társaságában, mint pl. MC DC, és a Barátok közt sztárjai.

Terveink közt szerepelt, hogy mivel csak lányok vannak a csoportban ezért fiúkat toborozunk a néptáncokhoz. Jelenleg öt táncos lábú fiúval dicsekedhetünk, de szívesen várunk még jelentkezőket a csapatba. A télen új koreográfiákat akarunk készíteni, és a ruhatárunkat akarjuk színesíteni a nyugdíjasklub tagjainak segítségével.

M. Gné

Szociális Ellátó és Családsegítő Szolgálat Tornyospálcán

A családsegítés olyan egyének, családok számára nyújtott szolgáltatás, mellyel az érintettek elkerülhetik a krízishelyzeteket, illetve ha mégis ilyen helyzetbe kerülnek megoldást találjanak problémáikra.

A segítségnyújtás magában foglalja:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást
  - az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, egyéb szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást, valamint szociális és hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtást,
  - családgondozást, a családban előforduló működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítésére
  - tanácsadás biztosítása fiatal munkanélküliek részére, adóssághitelekkel és lakhatási problémákkal küzdőknek, szenvedélybetegnek, pszichiátria betegeknek és bármilyen problémával küzdő személyeknek, családoknak.
- Kiskorú személy részére családsegítés akkor terjedhet ki, ha érdekei a gyermekjóléti szolgáltatás nélkül is megfelelően biztosíthatók.

A családsegítés jelzőrendszerrel működik. A jelzőrendszer tagjai: polgármester, jegyző, házi orvos, védőnők, oktatási-nevelési intézmények vezetői, gyermekvédelmi felelősei, körzeti megbízott.

A fentiekén túl feladatunk az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülőkkel való foglalkozás, illetve a munkaerő piacra történő visszahelyezésük elősegítése. Ez történhet egyéni vagy csoportos foglalkoztatás keretében.

2009 évben jelentős eredményt értünk el a Héra pályázat kapcsán - mely az olyan anyagi nehézségekkel küzdő fogyasztók részére nyújt támogatást, akik részben vagy egyáltalán nem tudják fedezni az áramfogyasztásukat - hat család részére nyertünk 155.000,- Ft összegnyi támogatást, hét család pályázata jelenleg is folyamatban van. Folyamatosan biztosítottunk a családsegítés keretein belül nyilvántartott klienseink részére különféle adományokat, melyek felajánlását továbbra is várjuk a lakosság részéről.

A gyermekjóléti szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

A nehéz gazdasági helyzet sok családot lehetetlenített el. A községben nagyfokú a munkanélküliség, ebből adódik sok más probléma is: a szülők életviteli gondjai, rossz anyagi és lakhatási körülményei, egyik vagy mindkét szülő munkanélkülisége és antiszociális viselkedés a családban, szenvedélybetegségek, jövedelem nem megfelelő módon való elköltése.

Családgondozóként fő feladataim közé tartozik a gyermekek testi-lelki egészségének, családban történő nevelésének az elősegítése, veszélyeztetési tényezők megelőzése illetve megszüntetése.

Igyekszünk hasznos tanácsokat adni a szülőknek ahhoz, hogy átalakítsák életszemléletüket, életmódjukat annak érdekében, hogy gyermekeik a családban maradhassanak, illetve a már kikerült gyermekek visszatérhessenek a vér szerinti szülőkhöz.

Jelenleg 12 család, 43 gyermekkel van alapellátásban. Védelembe vétel alatt 22 gyermek áll, ami azt jelenti, hogy ha a családgondozó a szülővel közösen a gyermek veszélyeztetettségét a gyermekjóléti alapellátások igénybevitelével megszüntetni nem tudja, de feltételezhető, hogy a gyermek fejlődése családi környezetben segítséggel biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi a gyermekjóléti szolgálat

javaslatának figyelembe vételével. A védelembe vétel kapcsán magatartási szabályokat állapít meg mind a gyermek mind a szülő számára.

Jogszábeli kötelezettség alapján bevezetésre került az óvodáztatási támogatás, melyet a Tornyospálca Önkormányzat jegyzője, mint gyámhatóság, állapít meg az olyan gyermekek esetében, akik után szülők rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, illetve óvodába járásuk folyamatos.

A gyámhatóság 2009-ben 16 esetben kereste fel a Gyermekjóléti Szolgálatot, hogy a természetben nyújtandó 20.000 Ft/gyerek összegű óvodáztatási támogatás felhasználását a szülőkkel együttműködve biztosítsa.

A Gyermekjóléti Szolgálat ezen kötelezettségének eleget tett, a megvásárolt cipőket, ruhákat átadták a szülőknek, az egyéb felszereléseket pedig az óvodapedagógusok részére.

Ezúton szeretnénk Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Örömeiben Gazdag Boldog Új Évet kívánni minden kedves olvasónak.

K.I.B.,B.A.

Egyházi gondolatok, életképek

Gondolatok Karácsony előtt.

Adventi várakozás jellemzi a világot napjainkban. A szó eljövetelet jelent. Az isteni Küldött eljövetelet. Aki nem üres kézzel jön, de nem e világ anyagi gazdagodását szándékolja, mely csupán egyetlen szegmense a sok összetevős életnek. Hogy igazolja e tételt szegényen érkezik, állóiban születik, de az érkezés boldogsága sohasem helyettesíthető. Szegénységében mégis a tökéletes ajándékot hozta, piciny gyermektéstbe zárta isteni valóságát. Ránk utaltóságában érkezett: kicsiként, tehetetlenül, szegényen. Ezzel biztosította az ember nagyságát: hogy képes a kicsit felnivelni, a tehetetlenül fekvő csecsemőt beszédre, járásra tanítani, s a szegényt a maga szűköségéből is gazdagítani. Ránk emelte szemét, s a világban szeretet gyűlt, isteni Szeretet. S ez a szeretet, mint isteni energia, - bármily kicsiny szemből sugárzott is, - "meggyőzte a világot".

Milyen szép is lenne a világ, ha nem támadtak volna Heródesek és rontó emberek. Az ellentmondás emberei el és megfojtani akarták és akarják a szépséget, a megjelent istenit. Nem istenivé, hanem istenné akart lenni az ember. Próbálta és próbálja a lehetetlent. Am istenivé Ő, az érkező akar tenni bennünket, istenné maga az ember akar lenni. Örök tragédiája ez világunknak. Nem elégedni meg az ajándékokkal, elnyelni az ajándékozó kezét is. Ez mohóság, a várni nem tudás katasztrófája. E mohóság az oka, hogy lassacskán nincs karácsonyi ajándék, hiszen az két- három héttel előbb, már az övé.

Nincs romantika a Karácsonyban, a titkok megszűnnek, s e nélkül szegényebb, szürkébb lett az ember. A titok, különösen a várakozás titka valami egészen közöset mutat fel az istenivel. A "Szenteste" éjszakai titka, gyertya és villanyfény, s "betlehem" különleges reményt ébreszt. Angelus Silésius gondolataival legyen igazolva előbbi gondolatsorom:

"Emberré lett az Úr, szalmán kapott helyet,
Hogy széna- szalma én már soha ne legyek.
Alázat s gyermeki lélek mily szent dolog!
Kik látták az Urat elsőnek? -Pásztorok.
Azt mondod, hogy a nagy kicsinnyé nem lehet,
S a porszem képtelen felfogni az eget?
Nézd a Szűz Gyermekét! Ezt a bölcsőt tekintsd:
Benne a föld, s az ég és száz világ pihent meg.
Bizony a szíved is kis jászol, ha lehetne
Újra jönne az Úr, s gyermekként megszületne.
Ha Krisztus százszor is megszületne Betlehemben,
Elvesznél, hogy ha nem jönne el a szívedben."

*Beregi István
esperes parochus*

Tornyospálca papi szemmel 2009-ben.

Minden katolikus közösségnek próbatétel, ha új plébánost kap, ugyanakkor a papnak is meg kell küzdenie az átállást, hiszen - noha néhányan másként gondolják - a papnak is vannak érzései. Szerettem Kisvárdán lenni, nagyon szerettem, de püspököm akaratának engedelmeskedve eljöttem Mezőladányba és a hozzá tartozó filiákba, így Tornyospálcára is. Emlékszem a pillanatra, mikor először léptem át a templom küszöbét. Hideg januári este volt, a templom is hűvös, de tiszta volt és takaros. Az első benyomás pedig, ahogy mondani szokás: tartós. Érezhető volt, hogy van gazdája a templomnak, még pedig jó, gondos gazdája. Sajnos előző gondnokunk betegség miatt elhalálozott, amit nagyon sajnálok, mert ahogy hallom nagyon szerette a templomot - s ez látszik is a templomon. Most vagyunk az új képviselő testületi tagok megválasztásának

kellős közepén, mert a mandátumok lejártak. Fontosnak tartom, hogy jó együttműködésben fáradozzon a pap a hívekkel. Ebben az évben - éppen ennek a jó együttműködésnek köszönhetően - le térköveztük a templomudvart, újra betonoztuk a bejáratot, amit tavasszal, csúszásmentes burkolattal látunk el, amihez az önkormányzat is adott támogatást. Továbbá megújítottuk a kerítést, virágoztuk, díszítettük erőnkhez mérten. A lelki szépitgetés is folyamatban van, de ezt már nem láthatja a szem, legfeljebb érezheti a szív. Az évvégéhez közeledve nagyon köszönöm a híveknek a szeretetét, áldozatát, az önkormányzatnak a támogatást, s bízva a további együttműködésben kívánok mindenkinek Áldott Karácsonyt és Békés Új Évet!

Szeretettel: János atya

Egy régi, szilveszter estéjén elmondott igehirdetésem jut eszembe. Mikor az évek nagyon szorosan egymás mellé érnek, akkor az olyan, - mondtam - mint régi időkben két ország határátkelő állomása. Ahol mindenkit megállítottak, s három dolog bizonyosan mindig megtörtént: elkérték az útleveleket, megnézték a csomagjainkat, s megkérdezték: hova is akarunk menni.

Az útlevelekről ma az jut eszembe, hogy nagyon sok reformátusnak a teremtő Istenünk 2009-ben "bevonta útlevelet". Lejárt, ahogy mondjuk, s azokra gondolok, akik elmentek mellőlünk, s pihennek a temetők csöndjében. Ilyenkor, ünnepek tájt, hiányuk még nagyobb, terített ünnepi asztal mellett még jobban fáj az üresen maradt szék, az át nem adható ajándék. Mi reformátusok fogyunk és fogyunk. Jóval kevesebb gyereket kereszteszünk, mint amennyit eltemetünk. Sok templomos testvéremet szólította haza az Isten... De mindig hálát adok azokért az új arcokért, új életkért, akik bekapcsolódnak gyülekezetünk vérkeringésébe.

A csomagjaink nehezek: sok minden történt velünk. Ebben az évben ünnepeltük a nagy reformátornak, Kálvin Jánosnak 500. születésnapját, volt kulturális rendezvényünk a Somos népzenei együttessel, gyerekeink számára három napos hittantábort szerveztünk, a gyülekezetből 40-en Erdélyben jártunk, s mindeközben a

Napközi Klub és a szociális étkeztetésünk végzi mindennapi szolgálatát a tornyospálcai emberekért. Bízom benne, hogy a közel 200 tőlünk étkező meglegezővel fogyasztja el "ebéd - csomagjainkat". Nem hallgatom el, mert egyre inkább érzem, hogy az idősekről, elesettekről, rászorultakról igenis az egyháznak is gondoskodnia kell, s e munkánk jelzője nem más, mint szeretet szolgálat, azaz diakónia. S a csomagunk alján ott vannak a tervek arról, hogy létrehozunk egy családi napközit, s a házi segítségnyújtással elkezdjük segíteni még jobban a rászorultakon.

A csomagunkban szomorúan mutatok rá egy vesztes pályázatunkra, amely a templomunk felújításáról szól, de optimistán szeretném láttatni az újabb pályázati kiírást, amelynek beadási határideje 2009. december közepe volt. Nekünk 2010-ben első s legfontosabb a Isten Házának, a templomunk rendbe tétele, hogy méltó környezetben ünnepeljük meg a vasárnapot, s mindemellett nemzetünk gazdagodjon egy régi, fiatalos szépségébe vissza és helyreállított 500 évet látott középkori templommal.

Végül: hova méész? Talán a legegyszerűbb válasz: haza és munkába. Minden egyes nap hazamegyünk oda, ahol élünk. S mikor hazafelé tart utad, vagy hazulról munkába, bizonyosan elmész a Gyülekezeti Ház udvarán felállított betlehem elé. Szeretném, ha kicsit lélekben ez mindenkit megállítana, hogy elgondolkozzunk a karácsony igazi jelentéséről, amely elsősorban nem nagy ajándékcsoomagokról, nem nagy étkezésekről kellene szólni, hanem az egyszerűen nagyszerű üzenetről: Megváltó született nekünk.

Böjte Csaba, - aki Déván egy gyermekmentő szervezetet hozott létre - egyszer ezt mondta: "Az embereket csak szeretve lehet jobba tenni." Mindenki vágyik egy szebb és jobb életre, vágyunk a kevesebb könnyre és több mosolyra. Kívánom 2010-ben maguknak, szeretteinknek, nemzetünknek a sikert és örömet, de ne felejtsük a ferences rendi szerzetes szavait: csak szeretet erejével leszünk jobbak és boldogabbak!

Áldott Karácsonyt és Boldog Új Évet kíván

SZERETETTEL

Szántó József

Református lelkipásztor

Ismeretlen, ismerős

Mára mindenki számára ismert személy, akit 3 évvel ezelőtt még csak úgy említettünk, az angol úr, aki hazatért Magyarországra. Mára már egész más lett a helyzet, egytől-egyig a környékbeli János bácsi-ként emlegetik, aki szívesen segít másokon, tudását és tapasztalait átadva. Megcsodálják rendezett és szépen karbantartott portáját.

Dancs János Mándokon született, jelenleg 70 éves és életének 50 évét Angliában töltötte. 2006. augusztus 2. óta, vagyis már több mint 3 éve itt él Tornyospálcán. Életének történetét megismerhetik ezen interjú során. A vele folytatott beszélgetés alatt az idő csak úgy repült, s nagyon kellemes, s érdekesítő volt.

M.A.: Kedves János bácsi mikor döntött úgy, hogy neki vág a nagyvilágának, s maga mögött hagyja a Magyarországon eltöltött időt?

D.J.: 1956-ban, 17 éves koromban határoztam el, hogy elhagyom az országot. Emlékszem 4 társammal együtt karácsony előtt indultunk el, Mándokról, s csak annyink volt, amit viseltünk. Az utat gyalog tettük meg éjjel ki a határig, ahol összeismerkedtünk egy másik csoporttal, s

egyesülve velük lettünk húszan vagy húszon négyen. Nagy szerencsénkre valahogy sikerült átjutnunk a határon, s január 14-én már Ausztriában voltunk, ahol 3 hónapot töltöttem el, majd Angliába kerültem, s itt éltem 50 évig.

M.A.: Mi volt az oka, hogy elhagyta otthonát, s hazáját?
D.J.: 17 éves korban talán a legrosszabb hely az otthon. Abban az időben a földműves munkától, a korán reggeli felkeléstől, s hogy aratáskor iskolába sem járhattunk, rosszabbat nem tudtam elképzelni.

M.A.: Ki segítette Önnek abban, hogy kijusson az országból, s az ottani megélhetésben.
D.J.: Lehetséges, hogy a jó Isten onnan fentről.

M.A.: Hogyan teltek az első évek Angliában?
D.J.: Az elején még nehezen. Az angol kormány segítségével jutottunk ki egy angol településre Stevenage-be (Sztivnídzs), melyet egy hatalmas erdő vett körül, ahol bujkáltunk és összegyűjtögettünk már kidobott, régi rájáratokat, kerékabroncsokat, láncokat, pedálokat, melyeket felújítottunk s elkezdtünk biciklizni a környéken. Egy alkalommal eltévedtünk s segítséget kértünk egy idős bácsitól. Bár angolul nem tudtunk, csak a helység nevét, ahol lakunk, Stevenage, bár a bácsika nem értette mit akarunk, s ekkor jött egy ötlete valakinek, hogy leírja. Az öreg bácsi erre azt mondja, buták vagytok fiúk, ez Sztivnídzs nem Stevenage. Így megtanultuk, hogy kell kiejteni Stevenage nevét, s legközelebb már tudtuk ha eltévedtünk. 1957 karácsonykor bejött a táborba egy erdélyi származású úriembert s megkérdezte: - Fiúk ti mit csináltok? Mi azt felelve rá, semmit, kártyázunk. Akkor gyertek el hozzánk ebédre.

Ha jól emlékszem vagy 30 ember lehetett ott, s gondoljátok el ennyi ember egy kis házban. Mindenki ott evett ahol helyet talált volt, aki a lépcsőn. A vacsora után az úriember elmondta, hogy egy építkezési vállalatnál fel akar állítani egy magyar brigádöt, s aki gondolja, azt szívesen fogadná az ő munkásai között. Én megragadva az alkalmat természetesen el is vállaltam a munkát, hisz pénzre volt szükségem, s erős voltam, a munkától nem féltem. 16 ember vállalta a munkát, s 3 évig dolgoztam ott.

M.A.: Milyen építkezésen vettek részt?
D.J.: Egy bevásárló központot építettünk, ahol Erzsébet királyné is megjelent, hogy megnyissa a helységet, ez az esemény az 1959-60-as évek felé lehetett.

M.A.: A munkáltatójával milyen volt a kapcsolata?
D.J.: Nagyon jó volt a viszonyunk s haláláig, 2004-ig barátságban maradtunk, feleségével még mai napig tartjuk a kapcsolatot.

M.A.: Angliában milyen a munkáltató és a munkás viszonya, s a munkamorál?
D.J.: Mindenki azt gondolja, hogy Angliában milyen jó, de ha nem dolgozik, nem él meg. Jobban keresik az embereket a munkáltatók. S nagyon szigorúan veszik a munkásokra vonatkozó szabályok betartását. Például, ha hiányzol egy illetve két napot, akkor be kell mutatni az igazolást, ha valóban beteg vagy akkor fizetik a betegállomány időszakát, de ha már gyakoriak az ilyen hiányzások, akkor leellenőrzik és elküldik a cég saját orvosához, aki megállapítja a tényeket, ezáltal nincs a csalásra lehetőség, ennek oka, hogy Angliában nem bíznak az emberekben, de jobban meg is becsülik őket.

M.A.: Miért döntöttek úgy hogy ellátogatnak Magyarországra?

D.J.: 1982-ben feleségem és én elhatároztuk, hogy visszalátogatunk Magyarországra. Kedvesem szerette volna megnézni hol születtem, s az országot. Úgy terveztük, ha tetszeni fog vissza jövnünk, ha nem találunk rokonságot, barátokat akkor visszalátogatunk még, akkor úgy voltam vele, hogy elég lesz nekem az, hogy még egyszer meglássam szülőházamat.

M.A.: Mikor valósult meg az elhatározás?
D.J.: 1986-ban el is látogattunk Tornyospálcára, Mándokra mivel itt születtem és ott él egyik nagynénem. Tornyospálcán pedig egy másik rokonom Varga András él, akikkel felvettük a kapcsolatot. Feleségem kérésére évente eljöttünk kétszer, háromszor.

M.A.: Mi volt az oka, amiért visszaköltözött szülőhazájába?

D.J.: Kedvesem szeretett volna minden áron ideköltözni, én meg voltam elégedve azzal, hogy egyszer kétszer hazajövök. Feleségem nagyon megkedvelte az itt élő emberek közvetlenségét mivel Angliában nem ismerik ezt a barátságos közeledést a másik irányába. S pár évvel ezelőtt azt mondja nekem, nem veszünk egy házat itt Magyarországon? Hol? kérdeztem én.

M.A.: Miért éppen Tornyospálcára esett a választásuk?
D.J.: Budapestet nem szeretem, ez a nagyváros jó, de csak a turistáknak, ott nem lehet élni, túlszűfolt. Életem keresztül azt szerettem volna, ha a szomszédommal jó a viszonyom, értem ezalatt hogy köszönünk egymásnak, megkérdezi, hogy vagy kedves szomszéd, hogy aludtál, nagyvárosban azonban a szomszédod csak akkor köszön ha olyan kedve van. Ebben a községben az emberek nagyon kedvesek és közvetlenek, szívesen kötnek barátságokat, mi is rengeteg barátot szereztünk már az itt eltöltött évek alatt,

M.A.: Angliában milyen volt a szomszédi viszony?
D.J.: Ott a szomszédommal a 22 év alatt, ha ötször mondtuk egymásnak, jó napot vagy jó reggelt akkor sokat mondok, tipikus estek egyike volt, hogy ha ő észrevette, hogy nyílik az ajtónk akkor ő inkább visszament, hogy ne kelljen köszönnie.

M.A.: Vannak gyermekeik, unokáik?
D.J.: Igen. 4 gyerekünk van, azonban már az idősebbik meghalt. 8 unoka, a legfiatalabbik 14 éves.

M.A.: Ők Angliában élnek?
D.J.: Igen, de majdnem mind meglátogatott már itt minket és így mi is gyakrabban visszamegyünk.

M.A.: Végezetül, Önök hol és hogyan töltik az ünnepeket?
D.J.: Az éven itthon ünneplünk, barátokkal. Tavaly Angliában töltöttük az ünnepeket, s január 8-án jöttünk vissza Magyarországra.

M.A.M.

Közvilágítás

Bizonyára sokaknak feltűnt, hogy a közvilágítási lámpák fel-, illetve lekapcsolása nem igazán igazodik a fényviszonyokhoz. A panaszt több alkalommal is továbbítottuk az E-on felé. A korábbi közvilágítási naptárt idén új váltotta fel, mely országosan határozza meg a kapcsolási időpontokat. Az E-on számítógépe e naptár szerint vezérli a közvilágítást. Az önkormányzat sajnos nem tudja ezeket az időpontokat változtatni.

L.A.

Anyakönyvi hírek

Tornyospálcán kötöttek házasságot

"Bármit tettél is,
és bármit fogsz tenni,
hozzám tartozol.
Nem tudsz olyat tenni,
amivel ezt megváltoztatod."

Ara Rauch

2009. május.2

Dr. Szikora András és Bagi Ibolya

2009. május 9.

Balogh Balázs Imre és Tari Mónika

2009. május 26.

Fehér Róbert és Hutás Zsuzsanna

2009. június 25

Szűcs Sándor és Kiss Éva

2009. augusztus 8.

Hajmási Zsolt és Takács Dóra

2009. szeptember 11.

Lakatos Ernő és Tóth Kitti

Gyermekáldás

"Mikor megszületik egy várva várt gyermek,
az élet dolgai új értelmet nyernek.
Apaszív, anyaszív dobban meg egy párban,
új fényrel ragyognak a világra hárman".

Végző búcsút vettünk tőlük

"Lisey már az álmok világában kóborol, ahogyan Scott is, de az álmok világába sosem együtt mennek, és Lisey attól fél, hogy a halál is ilyen lesz, a halál, ahol álmok ugyan még vannak, viszont a szerelem -az otthon, a kéz, ami a kezredre kulcsolódik, mikor a nap végén madárrajok szelik át az égboltot a Nap égett-narancssárga korongja előtt- hiányozni fog."

King, Stephen

Demeter Bertalan		2009.05.29.
Szalma István		2009.06.07.
Potyók Istvánné	Lajos Irén Piroska	2009.06.07.
Répási Jánosné	Vaczik Margit	2009.06.10.
Horváth Károly		2009.06.13.
Csáki Istvánné	Maczinkó Mária	2009.06.23.
Sivadó János		2009.06.25.
Petykó András		2009.07.09.
Eszenyi Istvánné	Bumbár Ilona	2009.07.11.
Ősz József		2009.07.13.
Molnár Sándor		2009.07.17.
Tóth László		2009.08.31.
Sirola István		2009. 10.15.
Háss Tibor		2009.10.16.
Kertész Imréné	Molnár Erzsébet	2009.10.27.
Krajnyák József		2009.11.19.
Fazekas Mihályné	Molnár Ilona	2009.11.22.
Pongó István		2009.11.25.

Gyermek neve

Születés ideje

Édesanyja neve

Édesapja neve

Lakatos Dorina	2009.05.06.	Tóth Kitti	Lakatos Ernő
Bomberák Panna	2009.05.07.	Vámos Nikoletta	Bomberák László
Mészáros Tímea	2009.05.13.	Füredi Tímea	Mészáros András
Nagy Nóra	2009.05.13.	Reha Judit	Nagy Zoltán
Megyesi Zsófia	2009.05.14.	Galambos Gabriella	Megyesi Zoltán
Rézműves Viktória	2009.06.11.	Vadász Viktória	Rézműves László
Budai Levente Rajmund	2009.06.14.	Hutai Sarolta	Budai József
Barabás Léna	2009.06.16.	György Beáta	Barabás Attila
Juhász Krisztián	2009.05.29.	Juhász Zsuzsanna	
Lakatos Mirella	2009.07.10.	Lakatos Zsófia	Farkas Lajos
Danku Dóra	2009.07.18.	Nagy Ágnes	Danku István
Veress Milán	2009.08.04.	Demeter Anita	Veress István
Nagy Leila Tamara	2009.08.12.	Nagy Irén	Mészáros Sándor
Varró Gábor	2009.08.13.	Bódi Zsuzsanna	Varró Gábor
Lakatos Anita Henrietta	2009.08.19.	Lakatos Anita	Lakatos István
Rontó Dorina Virág	2009.08.22.	Matócsi Csilla	Rontó Béla
Varga Virág	2009.08.26.	Orgován Angéla	Varga Attila
Zubály Ákos	2009.09.10.	Legény Gyöngyi	Zubály Miklós
Tasi Emília	2009.10.17.	Rézműves Mariann	Tasi Béla
Matócsi Regina	2009.10.17.	Orgovány Judit	Matócsi Péter
Lőrincz Rómeó	2009.11.08.	Lőrincz Melinda	Pongó István
Juhász Ferenc András	2009.11.21.	Horváth Anita	Juhász Ferenc
Nagy Bálint Attila	2009.11.23.	Tóth Eszter	Nagy Attila

Játszótér

Régi vágyunk teljesülhet hamarosan. Játszóteret, sőt játszótereket adhatunk át a gyerekeknek.

Nagyon régen volt már, mikor játszóter volt Tornyospálcán. Az idő vasfoga, s az értelmetlen uniós szabványok sajnos kikoptatták a játékokat. Egy pályázat segítségével úgy gondoltuk, az évtizedes hiányt

triplán is bepótoljuk, s játszóteret építünk korábbi helyére (Árpád tér), az óvoda melletti Nyírfaligetbe, illetve a Petőfi utca elejére. A pályázat benyújtását követően - jó magyar szokás szerint - megváltoztattak néhány szabályt, így a Petőfi utcán nem engedik az építést, de a másik két helyen tavasszal kezdődhet az építkezés nettó 22 millió forint értékben. Hatalmas összeg

két játszóterért, de Tornyospálcának ez egy fillérjébe sem fog kerülni.

Reméljük biztonságos és kulturált környezetben tölthetik ezeken a játszótereken idejüket a gyerekek, s szüleik egyaránt.

L.A.

Településőrök

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium támogatásával 2009. november 15-től két településőr állt szolgálatba Tornyospálcán, javítva településünkön a közbiztonságot. Feladatuk a településen tevékenykedő hivatalos és közfeladatot ellátó személyek munkavégzésének támogatása, jelző tevékenység, szükség esetén intézkedés kezdeményezése az illetékes hatóságnál. A köztárgyak védelme. A település bűnmegelőzési, tűzvédelmi, köztisztasági, településrendészeti célkitűzések megvalósításának hatékony támogatása, valamint a településen tartandó rendezvények esetében közreműködés rendfenntartásban és forgalomirányításban. A két településőr felszerelését, valamint teljes munkabérét a járulékokkal együtt a minisztérium fizeti.

L.A.

Megtalálhatóvá váljunk... - házzámtáblák, modern útbaigazítók

Az orvosi ügyelet dolgozói, mentősök gyakran kérték a települések vezetőit, hogy útbaigazító és házzámtáblákkal segítsék tájékozódásukat a településeken. Kérésüket meghallgatva hét település összefogva sikeresen pályázott az információs táblák elhelyezésére. Nyáron elhelyeztük az információs táblákat, ősszel pedig elkezdtük felszerelni a lakóházak egységes képvilágú, de egyedi házzámtábláját. A pályázati, illetve az önkormányzati támogatásnak köszönhetően a táblákat díjmentesen juttatjuk el a lakosoknak.

LA

Burkolat-felújítás a Petőfi utcában

Az önkormányzat a korábbi évek gyakorlatát folytatva idén is felújította egy szilárd burkolatú belterületi útjának teljes burkolatát. 2009-ben a Petőfi utca déli szakaszára került sor. A felújítás teljes költsége 3.997.500Ft, mely 58 %-át pályázati támogatásként kaptuk meg. Összességében 314 méter hosszúságban kapott új aszfaltréteget az egykori üzemi út.

Kátyúzás az Újfalusi úton

Mezőgazdasági szempontból az egyik legforgalmasabb külterületi út, az Újfalusi út kátyúzását oldottuk meg idén a ricsikai elágazásig. A pályázati lehetőségek nem kedveztek eddig az út felújításának, ezért az önkormányzat saját erőből szüntette meg a keréktörő kátyúkat. Az elhanyagolt, rossz állapotú út rengeteg anyagot követelt, de összességében így is a piaci ár alatt sikerült megoldanunk ezt a gazdálkodók által is jogosan elvárt feladatot.

L.A.

Karácsonyi menü

Kedves olvasó!

Nem tudja mi legyen a karácsonyi menü, vagy már unalmasnak tartja az eddig jól bevált recepteket, valami új ízre vágyik, akkor ajánlom figyelmébe karácsonyi menü rovatunkat.

Próbálja ki bátran.

**"Varietas délecta"
vagyis
"A változatosság gyönyörködtet"**

/Cicero/

Könnyű karácsonyi előétel

Korhely halászlé pontyból

Hozzávalók:

2 kg ponty, 0,5 kg keszeg, 2 fej hagyma, 2 paradicsom, 2 krumpli, 1 tv paprika, 1 erős paprika, 4 halászlé kocka, 1 doboz hal sűrítmény, 1 citrom, kiskanál mustár, 3 babérlevél, 2 dl tejföl, só, őrölt paprika, bors, delikát

Elkészítés:

Odatesszük közepes tűzön az alaplé tőni. A ponty fejét, farkát, uszonyait és a keszeget. Annyi vízbe, hogy jól ellepje. Mikor felfőtt, beletesszük a hagymát, paradicsomot, paprikát, erős paprikát és a krumplit. Ebből főzünk úgynevezett moslékot. 2 órán át. Mikor kész, szűrőn átpasszírozzuk. Ezután már vizet nem szabad hozzáadni, mert elválik az alaplé től.

A kapott alaplevet visszaöntjük a fazékba és hozzáadjuk a hal sűrítményt, a halászlé kockákat, sót, borsot, delikátot, piros paprikát. Mikor ez összefőtt, beleengedjük a pontyunk szeleteit, amik 1,5 cm-es szeletekre vannak felvágva. Ilyenkor rakjuk bele a három babérlevelet. Nem kell 10 perc és megfő benne a halszelet. Addig összekeverjük a mustárt a tejfőllel és beleöntjük a halászlébe. Mert eddig halászlé volt és ettől lett korhely halászlé.

Tanácsok:

Ha tálaláskor azt akarjuk, hogy legyen a teteje tűzpiros, akkor egy kis zsiradékot piros paprikát kikeverünk kis lángon. Ezt ráöntjük és gyönyörű színe lesz.

Minél több féle halból készítjük, annál finomabb.

Bográcsba szabad tűzön van igazán hangulata az elkészítésének.

Elkészítési idő: 180 perc

Főétel

Egészen sült töltött kacs, mézes sült almával

Hozzávalók:

1 db 3-4 kg-os egész kacs, a kacs saját mája, 3 db szikkadt zsemle, 15 dkg vargánya, 2 db tojás, 1 csomag petrezelem, rozmarin, őrölt fekete bors, só, 3 db alma, 2 dkg vaj, 1 ek. méz

A kacsát megtisztítjuk, megmossuk, majd alaposan bedörzsöljük sóval és friss, esetleg őrölt rozmarinjal. A kacsamájról eltávolítjuk a hártákat, és egészen apróra összedaraboljuk. A vargányát megtisztítjuk, és kisebb kockára vágjuk. Külön serpenyőben, kevés olajon a vargányakockákat aransárgára sütjük, a májat pedig kissé megpirítjuk. A zsemleket hűvös vízbe áztatjuk, majd a vizet alaposan kinyomkodjuk belőlük. A petrezelemet és a friss rozmarinot finomra vágjuk. A zsemle összekeverjük a tojással, a májjal, a vargányával, a petrezelemmel, a rozmarinjal, a sóval és az őrölt borssal. Az elkészült töltelék a kacs comb- és mellbőre alá töltjük. A püspökénél és a nyakánál lévő lyukat fogvájóval összetűzük, vagy bevarrjuk. A tepsibe darabolt hagymát, sárgarépat és fokhagymát, valamint olvasztott kacsasírt teszünk. Erre helyezük a kacsát, és kevés vizet öntünk alá. 130 fokos sütőben legalább 3 órán át sütjük. A legvégén, ha puha a kacs hús, a hőfokot megnöveljük, és ropogósra sütjük a bőrét. Köretként mézen és vajon grillezett almát kínálunk mellé.

Desszert

Almás krémes

Hozzávalók:

A tésztához:
10 dkg vaj, 30 dkg liszt, 10 dkg cukor, fél csomag sütőpor,
1 csomag vaníliás cukor,
1 db tojás, 0,5 dl tej
Az almás töltelékhez:
1,5 kg alma, 15 dkg cukor,
1 kk. fahéj
A krémhez:
1 csomag vaníliás pudingpor,
0,4 liter tej, 1 dl tejszín,
10 dkg kristálycukor, 10 dkg vaj, 2 dkg porcukor

A vajat a cukorral habosra keverjük, majd hozzáadjuk a tejet, a tojást, a cukrot, a vaníliás cukrot és a liszttel elkevert sütőport. Fakanállal simára dolgozzuk. A tésztát három egyforma részre osztjuk, és vékonyra nyújtjuk, majd egyenként 180 fokos sütőben megsütjük. Az almát meghámozzuk, apró kockára vágjuk, vagy burgonyareszelőn lereszeljük. Az almát a cukorral és a fahéjjal együtt megdinszteljük.

A tejből három decit a cukorral felforraltunk, a maradék tejjel pedig simára keverjük a pudingport. Ezután a forró tejhez öntjük a simára kevert pudingport, és állandó keverés mellett sűrűre főzzük. A vajat kockákra vágjuk, és apránként elkeverjük a meleg pudingporral. A tejszínből 2 dkg porcukorral kemény habot verünk. Miután majdnem teljesen kihűlt a krém, hozzáadjuk a tejszínhabot.

Ezután az első lapon elosztjuk az almás töltelékét, rátesszük a következő lapot, megkenjük a vaníliás krémmel, és befedjük az utolsó lappal. A tetejét megszórjuk porcukorral, majd 3-4 órán át hagyjuk, hogy hűljön, és a lapok megpuhuljanak.

M.A.M. O.A.

A Pálcai Napló elkészítésében részt vettek

Bakó Anita, Beregi István, Debrey László, Gonda Lászlóné, Kiss Erika, Kocsisné Imre Beáta, Kovács Gyöngy, Lukácsi Attila, Móri Gáborné, Németh János, Oláh Zsigmond, Orgoványi Balázné, Orosz Angéla, Szántó József

Szerkesztette: Malms Adrienn Mária

Készült a DEIA kft. nyomdájában, Felelős vezető: Ujvári Béla, Tel.: 52/533-183

Felelős kiadó: Lukácsi Attila, polgármester

Karácsony

Szétnézve a világban karácsony közeledtével észrevesszük, hogy az emberek arcáról nyugalom s békeesség sugárzik. Kicsiny falunkban is megfigyelhető ez, az emberek életritmusa megváltozott, a rohanást, s az idegeskedést felváltja a várakozással teli minden nap, sürgés-forgás, készülődés, sütés, főzés, ajándékok vásárlása szeretettelnek. Ezek a teendők nem tehernek számítanak, hanem inkább boldogsággal töltik el az embereket, mert tudják, hogy nemsokára itt a szeretet ünnepe, amikor a családok minden tagja kicsik - nagyok, idősek - fiatalok együtt lehetnek a melegséget, s fényt sugárzó karácsonyfánál, s nyugodt körülmények között elfogyaszthatják a szentesti vacsorát, majd megajándékozhatják szeretteiket. Ilyenkor az egész ország, s az egész világ együtt ünnepel. Hazánkban hagyományá válva templomba menve ünneplik a megváltó Jézus Krisztus születését.

Ezen ünnep magában hordozza az év vége közeledtét. Az ünnep ereje a nyugalom, s a békeesség az embereket arra készíti, hogy megállva s időt szánva magukra átgondolják, számot vetve az eltelt év jó és rossz pillanataira, megtisztulva s új reményekkel várva az újesztendőt.

E pár sorral szeretnék Kellemes Karácsonyi Ünnepeket s Eredményekben Gazdag Boldog Új esztendőt kíván Tornyospálca Község képviselő testülete, Lukácsi Attila polgármester és a Polgármesteri Hivatal valamennyi dolgozója nevében.

Aztán ott van Írország. Itt még furcsább a karácsony a miénkhez képest. Az írek már december 13-án kezdik az ünneplést, ezt nevezik Little Christmas-nek, azaz Kis Karácsonynak, majd 25-én gyertyákat állítanak az ablakokba, feldíszítik a karácsonyfát, whiskyt készítenek a Télapónak, a rénszarvasainak pedig répát. Majd kibontják az ajándékokat és úgy 2-3 óra körül ülnek asztalhoz, hogy elfogyasszák az ünnepi ebédet.

M.A.M.

Lázban ég az egész világ, mindenki a karácsony körüli készülődéssel van elfoglalva. Az ajándékok, a karácsonyfa, a díszek, az ünnepi vacsora, ezek a fő gondolatai az emberek többségének. Bennem viszont felmerült egy kérdés! Minden országban így ünneplik a karácsonyt?

Azt nem kell bemutatnom, hogy nálunk, Magyarországon hogyan ünneplik a karácsonyt, ezt mindenki tudja. Már hetekkel előtte mindenféle programok, karácsonyi vásárok, kiállítások és kulturális rendezvények alapozzák meg a hangulatot, na és persze az üzletek kirakataiban is ott pompáznak a szebbnél-szebb karácsonyi dekorációk, mindenhol karácsonyi zene hangjai szűrődnek ki. Aztán elérkezik a neves dátum, december 24. amikor este a család összegyűlik a fa körül, s ki énekelve, ki imádkozva, ki csak karácsonyi zenét hallgatva emlékezik meg a szeretet ünnepéről és Jézus születéséről, végül átadják az ajándékokat, melyeket egymásnak készítettek. Karácsonyi vacsora illata kering az egész lakásban, de még számtalan variáció létezik, ezt mindig családja válogatja. Éjfélkor sok száz ember gyűlik össze a térségen, majd 25-én és 26-án, aki tud, meglátogatja a családját távolabbi tagjait is.

Igy zajlanak nálunk az Ünnepek, de ahány nép, annyiféle szokás. Ezzel arra céloznék, hogy bizony más országokban ez egészen másképp van.

Kezdjük talán Angliával. Ott már októberben elkezdik a készülődést, szintén feldíszítik az utcákat, hasonlóképpen, mint nálunk. A karácsonyi képeslapokat már egészen korán, december elején elküldik egymásnak, a gyerekek pedig 24-én kikészítik a piros harisnyát, amibe a Santa Claus a képményen leereszkedve beleteszi az ajándékokat. Ebből is látható, hogy nálunk csak 25-én kezdődik a karácsony. Dél előtt templomba mennek, s majd csak azután bontják ki az ajándékokat. Ezt követi az ünnepi ebéd, egyik fő jellegzetességével, a tipikus angol karácsonyi pudinggal, melynek valójában köze sincs a pudinghoz, hanem egy aszalt gyümölcsökből, narancsból, mazsolából, fügéből és aszalt szilvából készített édességet kell elképzelned.

Menjünk tovább, lássuk például Ausztriát. A bécsi utcákon karácsonyi zene szól, a főtereken óriási karácsonyfákat állítanak. Azt hiszem, ez a karácsony nagyon hasonlít a miénkhez. December 16-tól megkezdődik a Bécsi Szimfonikusok karácsonyi koncertsorozata. Egyébként ebben az országban is 24-én este ünneplenek, s amíg a szülők a fát díszítik, addig a nagyszülők elviszik a gyerekeket otthonról.

Oroszországban ismét egészen eltérőek a hagyományok.

Ott december 31-én - ami nálunk a szilveszter - díszítik fel a fát, s az ajándékokat se nem a kis Jézus, sem a Télapó, hanem a Fagyapó, más néven Gyed Maroz hozza.

Következzen Franciaország. A franciáknál, akárcsak nálunk, a szenteste családi ünnep, viszont náluk az éjféle mise társadalmi eseménynek számít, s amíg mindenki távol van és üres a ház, addig a Karácsonyapó a megtisztított, kikészített cipőbe belecsimpeszi az ajándékokat. Nekik is van jellegzetes édességük, éppúgy, mint az angoloknak, s ez nem más, mint egy fahasábot ábrázoló, behűtött csokitorta, a fatörzs.

Ne maradjon ki Németország sem. Az utcákat és üzleteket itt is feldíszítik, majd december 4-én, Borbála napján a vázakba aranyesőágot raknak, mely karácsonyra kivirul. Ők is feldíszítik szentestére a karácsonyfát, s megajándékozzák egymást, itt viszont az ajándékot a Karácsonymanó hozza. Tipikus karácsonyi ételük a libasült és a püspökkenyér.

Végül, de nem utolsó sorban az Egyesült Államokban nagy hagyománya van ennek az alkalomnak. Jellegzetes amerikai ünnep a Hálaadás, mely november utolsó csütörtökén elhalványítja a karácsonyt. Hálaadáskor a családok az 1620 novemberében az újvilágba érkező zarándokokra emlékeznek. Az ezt követő héten kezdődik a karácsonyi készülődés, amikor is a Fehér Ház előtt hatalmas karácsonyfát állítanak, melyen a gyertyákat az elnök és a felesége gyűjtik meg. A családok közösen töltik el a szentestét, az ajándékokat pedig csak úgy, mint Angliában, a Santa Claus hozza.

Ez a kis bemutatás csak néhány országra vonatkozott, de ebből is látható, mennyire sokszínűen és változatosan ünneplik az emberek a karácsonyt.

O.A.

